

28 kwietnia 2014 – chemikalia w pracy są często groźne

Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy World Day for Safety and Health at Work

Międzynarodowa Organizacja Pracy/International Labour Organization, ILO

28 kwietnia 2014 r., jak co roku, w wielu krajach organizowane są uroczystości związane z problematyką ochrony człowieka w procesie pracy. Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy, proklamowany w 2003 r. przez Międzynarodową Organizację Pracy (MOP), organizowany jest na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Obchody w krajach członkowskich są wspierane przez MOP na zasadzie trójstronnej współpracy przedstawicieli pracodawców, pracowników i organów władzy, przy udziale instytucji i organizacji krajowych i międzynarodowych. Światowy Dzień jest okazją do organizowania kampanii promujących w poszczególnych krajach wiedzę o problematyce zdrowej, bezpiecznej pracy i potrzebie ochrony człowieka w procesach pracy. W tym roku temat przewodni obchodów to:

Bezpieczeństwo i ochrona zdrowia w stosowaniu substancji chemicznych w pracy Safety and Health in the Use of Chemicals at Work

Coraz szerzej wykorzystywane w każdej dziedzinie życia substancje chemiczne i ich mieszaniny są często niebezpieczne, ale jednocześnie niezbędne, jak m.in. ułatwiające produkcję żywności pestycydy, wspomagające

zdrowie ludzi i zwierząt leki, pomagające utrzymać higienę środki czyszczące. Chemikalia są również istotną częścią wielu procesów przemysłowych, jednak kontrolowanie ekspozycji na substancje chemiczne w miejscu pracy, jak również ograniczanie emisji środków chemicznych do środowiska jest trudnym zadaniem.

Oprócz niewątpliwych korzyści substancje chemiczne mogą być źródłem wielu efektów niepożądanych. Są to zagrożenia dla zdrowia, jak działanie rakotwórcze, zagrożenia fizyczne, np. palność, a także zagrożenia dla środowiska – możliwość skażenia akwenu wodnych. Niedostateczna kontrola produkcji i stosowania chemikaliów powoduje czasem wielkie pożary, wybuchy i inne klęski.

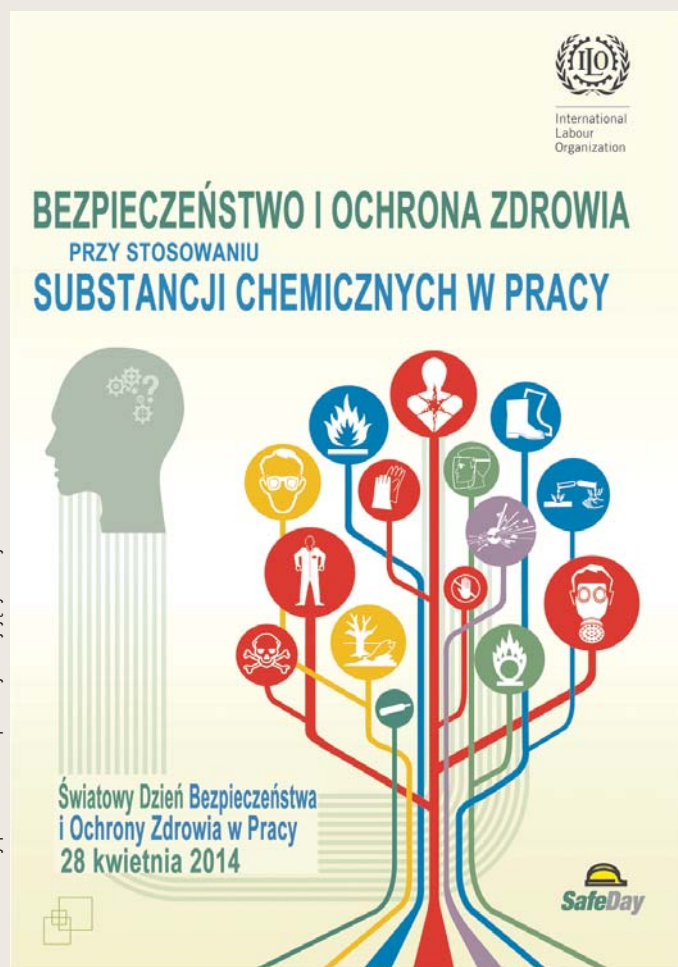
Dane statystyczne są bardzo niepokojące. Wiele chorób zawodowych, w tym śmiertelnych, jest powodowanych narażeniem na niebezpieczne substancje chemiczne. Jak wynika z danych przedstawionych na posiedzeniu Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP w marcu br., w Unii Europejskiej corocznie ponad 75 tys. pracowników umiera w wyniku działania niebezpiecznych substancji chemicznych, a ponad 8% wszystkich chorób nowotworowych jest spowodowanych zawodowym narażeniem na substancje rakotwórcze.

MOP uważa, że wspólne wysiłki rządów, pracodawców i pracowników powinny służyć osiągnięciu równowagi pomiędzy korzyściami ze stosowania substancji chemicznych a potencjalnymi negatywnymi skutkami narażenia na nie w miejscu pracy. Ważna jest także dokładna kontrola środków zapobiegawczych. W ostatnich latach poczyniono wiele dla stworzenia przepisów prawnych i opracowania zasad zarządzania chemikaliami na poziomie krajowym i międzynarodowym, ale wciąż działania te są niewystarczające.

Ważnym dokumentem MOP opracowanym w związku z tegorocznymi obchodami Dnia 28 kwietnia jest raport „Safety and Health in the Use of Chemicals at Work”, zawierający najnowsze informacje związane z zagrożeniami chemicznymi, w tym przegląd sytuacji w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich wpływu na miejsca pracy i środowisko życia. W raporcie omówiono m.in. główne instrumenty MOP związane z substancjami chemicznymi – konwencje i zalecenia, a także międzynarodowe systemy i programy: „The Global Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals (GHS)”, „The Strategic Approach to International Chemicals Management (SAICM)”, „International Chemical Safety Cards (ICSC)”, „Registration, Evaluation, Authorization, and Restriction of Chemicals (REACH)”. Wymieniono także wybrane narzędzia i źródła informacji, jak np. „Chemical Abstracts Service (CAS)”. Raport zawiera poza tym informacje przydatne do kształtowania programów na poziomie krajowym i na poziomie przedsiębiorstw, które przyczynią się do zapewnienia należytego zarządzania chemikaliami w pracy.

Dostępne w portalu MOP materiały promujące tegoroczny Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy można kopiować, powielać, tłumaczyć na lokalne języki i wykorzystywać podczas obchodów Dnia (z podaniem źródła): http://www.ilo.org/safework/events/meetings/WCMS_235058/lang-en/index.htm

Więcej informacji można uzyskać w CIOP-PIB (baszc@ciop.pl), a także od specjalistów z Działu BHP „SAFEWORK” i Międzynarodowego Centrum Informacji o BHP (CIS), które w ramach trwających zmian organizacyjnych w MOP zostały włączone do nowego Działu Inspekcji Pracy, Administracji i BHP LABADMIN/OSH: safeday@ilo.org.

Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych International Commemoration Day (ICD) for Dead and Injured Workers

Międzynarodowa Konfederacja Związków Zawodowych/International Trade Union Confederation, ITUC

28 kwietnia jest także od 1989 r. uroczyste obchodzony przez organizacje związków zawodowych w wielu krajach, pod nazwą: „Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych” (International Commemoration Day [ICD] for Dead and Injured Workers); używane są też nazwy: „Międzynarodowy Dzień Pamięci o Pracownikach” (International Workers’ Memorial Day) czy „Międzynarodowy Dzień Żałoby” (International Day of Mourning).

Światowym koordynatorem tych obchodów jest International Trade Union Confederation – Konfederacja Wolnych Związków Zawodowych (ITUC), która zrzesza ponad 315 krajowych organizacji reprezentujących ponad 176 mln członków. Obchody tego Dnia są poświęcone pamięci pracowników, którzy ulegli wypadkom w pracy, zapadli na choroby zawodowe albo zginęli podczas wykonywania swych zadań w pracy, ale są także okazją do upowszechniania problematyki bhp, form i sposobów unikania zagrożeń i ochrony pracowników przed utratą życia czy zdrowia. W wielu krajach organizowane są m.in. uroczyste posiedzenia w krajowych instytucjach centralnych, którym towarzyszą wystawy i konferencje. Akcje edukacyjne umożliwiają upowszechnianie informacji o problematyce ochrony człowieka w procesie pracy, o nowych zagrożeniach zawodowych i sposobach ich unikania. 28 kwietnia jest zarówno dniem wspominania o poszkodowanych, jak i okazją do upowszechniania wiedzy o bhp.

W 2014 r. głównym tematem obchodów organizowanych przez związki zawodowe jest wybrane przez ITUC hasło: „Ochrona pracowników na całym świecie poprzez odpowiednie przepisy prawne i ich egzekwowanie oraz prawa pracownicze” („Protecting workers around the world through strong regulation, enforcement and union rights”). ITUC proponuje także organizacjom związkowym propagowanie hasła: „Związki zawodowe a bezpieczna praca” („Unions make work safer”).

Informacje na temat obchodów w różnych krajach ITUC zamieszcza m.in. angielskie czasopismo „HAZARDS Magazine”. Wiele ważnych informacji o wcześniejszych i tegorocznych wydarzeniach związanych z dniem 28 kwietnia znaleźć można także w portalach społecznościowych, takich jak Facebook, Twitter, YouTube i Flickr.

Obchody Dnia 28 kwietnia w Polsce

28 kwietnia został ustanowiony w naszym kraju Dniem Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy przez Sejm RP uchwałą z 9 lipca 2003 r. Z inicjatywy NSZZ „Solidarność” dzień ten od 1991 r. obchodzony jest pod nazwą Światowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych.

Głównym wydarzeniem w ramach obchodów ogólnokrajowych będzie uroczyste posiedzenie Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP, 28 kwietnia br., poświęcone problematyce bezpieczeństwa i higieny pracy w transporcie. Na tę sesję zaproszono m.in. praktyków i teoretyków z zakresu ochrony pracy, przedstawicieli pracodawców, instytucji ustawodawczych i nadzorujących, a także grupy przedstawicieli wszystkich organizacji związkowych.

Z okazji Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych 15 kwietnia Prezydium OPZZ na swym posiedzeniu ogłosiło apel, który będzie propagowany przez 87 organizacji związkowych i na stronach internetowych www.opzz.org/pl. W apelu przypomniano, że tegoroczna myśl przewodnia obchodów Dnia, jaką jest ochrona zdrowia pracowników na świecie dzięki stabilnym regulacjom prawnym w obszarze bezpieczeństwa pracy, podkreśla potrzebę poszukiwania skuteczniejszych

rozwiązań prawnych, organizacyjnych i prewencyjnych na rzecz poprawy warunków pracy.

Z danych zamieszczonych w apelu wynika, że ponad 500 tys. pracowników jest narażonych w środowisku pracy na niekorzystne czynniki, a pojawiają się wciąż nowe zagrożenia: psychospołeczne – mobbing, przemoc, stres, chemiczne, nanotechnologie i in. Rolą związków zawodowych jest m.in. wkład w rozwój edukacji i kształtowanie świadomości pracowników oraz wspieranie przedstawicieli pracowników i społecznych inspektorów pracy zaangażowanych w nadzór nad warunkami pracy.

Obchody Światowego Dnia będzie organizować NSZZ „Solidarność”, główne uroczystości będą zorganizowane we Wrocławiu przez Region Dolny Śląsk. 24 kwietnia odbędzie się uroczysta konferencja pt.: „Dehumanizacja prawa pracy drogą donikąd”. Dzień świętować będą także organizacje związkowe zrzeszone w Forum Związków Zawodowych.

Barbara Szczepanowska
Centralny Instytut Ochrony Pracy
– Państwowy Instytut Badawczy

